

Bijlage 5. Bijlage Onderbouwing en Evaluatie van het voorstel (CW3.1)

[Voortgang uitrol windenergie op zee en vormgeving vergunningverlening kavels VI en VII windenergiegebied Hollandse Kust (west) en DGKE-E / 21235650]

Op basis van Artikel 3.1 in de comptabiliteitswet wordt bij voorstellen een toelichting verwacht op nagestreefde doelstellingen, doeltreffendheid, doelmatigheid, ingezette beleidsinstrumenten en financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, maatschappelijke sectoren. Voorstellen die tot een substantiële beleidswijziging leiden dienen ook een evaluatieparagraaf te bevatten conform de motie Van Weyenberg en Dijkgraaf. Met deze bijlage wordt invulling gegeven aan de vereiste toelichtingen, die mogelijk verder worden aangevuld bij opvolgende Kamerbrieven. Deze bijlage is onderdeel van een pilot die in het kader van de Operatie Inzicht in Kwaliteit wordt uitgevoerd om de vindbaarheid van de vereiste toelichtingen te vergroten.

Onderdeel	Toelichting
Nagestreefde doelen	Een succesvolle en subsidievrije doorgroei van windenergie op de Nederlandse Noordzee binnen de randvoorwaarden van het energiesysteem en ecosysteem en naargelang de principes van de Nationale omgevingsvisie, Noordzeeakkoord en Klimaatakkoord. Daarbij focust het instrument wat betreft Kavel VI Hollandse Kust (west) op ecologische innovatie en wat betreft kavel VII Hollandse Kust (west) op systeemintegratie.
Ingezette beleidsinstrument(en)	De vergelijkende toets met financieel bod, dit instrument heeft zijn grondslag in de Wet windenergie op zee zoals deze na de wijziging van die wet dit najaar komt te luiden.
Financiële gevolgen voor het Rijk	Bij elk van de vergunningen worden voor de eerste keer de kosten van de milieueffectenrapportage (MER) en door RVO uitgevoerde locatie-studies ter waarde van ca. € 13,5 miljoen in rekening gebracht. Dit is in totaal een bedrag van € 27 miljoen aan opbrengsten voor het Rijk. Daarbij zal de opbrengst van het financiële bod ook ten bate komen van de algemene Rijksmiddelen. De hoogte hiervan is afhankelijk van de hoogte van het financiële bod van de partij aan wie de vergunning zal worden verleend. Tot slot zijn er mogelijk ook positieve financiële langetermijneffecten naargelang de nog in te dienen en te beoordelen aanvragen op het gebied van ecologische innovatie en systeemintegratie.
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren - als van toepassing	De kosten worden gedragen door de winnaar(s) van de vergunning(en) van de kavels binnen windenergiegebied Hollandse Kust (west). Deze kosten worden meegewogen in de businesscase van deze kavels die de vergunningaanvragers overwegen. Daarbij leidt tevens vergelijkende toets tot kostenverhogende maatregelen gedragen door marktpartijen. De overheid beoordeelt de voorstellen in het kader van de vergelijkende toets op de kwaliteit en niet de financiële gevolgen voor marktpartijen.
Nagestreefde doeltreffendheid	Momenteel is ex-ante is niet bekend wat de oplossingen op het vlak van ecologie en systeemintegratie respectievelijk zullen worden. Er worden namelijk innovatieve oplossingen gevraagd in de vergelijkende toets. Wel is bekend dat op beide gebieden werk nodig is om de doorgroei van windenergie op zee te bewerkstelligen binnen geldende randvoorwaarden. Dit instrument is bij uitstek geschikt en doeltreffend in deze situatie. Na zorgvuldige vormgeving, geïnformeerd door publieke en private partijen, ngo's en kennisinstellingen, geeft dit sturingsmechanisme expliciete prikkels af om de markt te

	laten pionieren in, voor kavel VI ecologische innovatie, en voor kavel VII (grootschalige) uitrol van systeemintegratie oplossingen. Ook stimuleert deze procedure voor elk van de kavels de markt om kennis te delen over projecten en innovaties van algemeen belang. Dit is <i>additioneel</i> aan wat reeds is voorgeschreven in de kavelbesluiten. • Op deze wijze dragen de investeringen, innovaties en kennisdeling zowel bij op praktische wijze als qua kennisontwikkeling en toekomstige toepassingen. Hiermee wordt inzicht verkregen in wat verwacht kan worden, of zelfs verplicht, bij toekomstige windenergie-op-zee-parken. • Naast de nadruk op de kwalitatieve aspecten van het instrument, waarborgt het financiële bod dat de kavels ook tegen een eerlijke(re) waarde worden vergund. Daarbij stellen de financiële opbrengsten het Rijk in staat om deze te investeren in projecten van algemeen belang zoals besloten in bijvoorbeeld de begrotingscyclus. • Ook wordt de markt ook middels overige criteria en aanvullende regels geprikkeld om de zekerheid van realisatie van het windpark te waarborgen en zoveel mogelijk bij te dragen aan de energievoorziening. • De beoordeling van de ingediende aanvragen door een onafhankelijke expertcommissie waarborgt dat de meest succesvolle aanvraag ook het meeste bijdraagt aan de gevraagde prestaties en effecten. Dit leidt tot het verstrekken van de vergunning aan de partij met de meeste doeltreffende investeringen. • Dat de vergelijkende toets een doeltreffend beleidsinstrument is wordt onderbouwd door de succesvolle vergunning van ambitieuze aanvragen van Hollandse Kust (zuid) (kavels I-IV) en Hollandse Kust (noord) (kavel V). De eerste parken hiervan worden momenteel gebouwd. De toevoeging van een financieel bod is een volgende stap.
Nagestreefte doelmatigheid	De Wet windenergie op zee voorziet vier opties om een kavel te vergunnen; veilen, vergelijkende toets met financieel bod, vergelijkende toets zonder financieel bod en subsidie verstrekken. Zoals genoemd is momenteel ex-ante niet bekend welke oplossingen op het vlak van ecologie en systeemintegratie respectievelijk worden ontwikkeld. Dit maakt het stellen van minimumvoorwaarden op voorhand bij bijvoorbeeld een veiling of kavelbesluit niet mogelijk. Tevens weten we dat beide kavels een significante marktwaarde vertegenwoordigen, echter schatten wij in dat dit vooralsnog te marginaal is om een veilingprocedure voor te stellen. Echter, om het verband tussen kosten en opbrengsten inzichtelijk te maken en de kavels tegen een eerlijke(re) prijs te vergunnen is de toevoeging van een financieel bod wenselijk. Hiermee is de vergelijkende toets met een financieel bod het meest geëigende instrument om de kavels binnen het Hollandse Kust (west) windenergiegebied te vergunnen. Door de vergelijkende toets zodanig vorm te geven, worden innovaties, maatregelen en oplossingen gerealiseerd in elke stap tot het realiseren van een windpark: bij het ontwerp, bouw en exploitatie. Deze aanpak draagt op integrale wijze bij aan het bereiken de beoogde effecten op het gebied van ecologische innovatie en systeemintegratie. Vele van deze effecten kunnen niet achteraf of tegen lagere kosten worden geborgd dan vanaf meet af aan te zijn meegenomen in de vergunningsaanvraag. Daarbij wordt met het financiële bod informatie verkregen over wat marktpartijen kunnen leveren tegen welke prijs. Dit biedt waardevolle inzichten in hoeverre bepaalde innovaties en maatregelen in toekomstige parken kunnen worden verwacht of zelfs verplicht. Ook biedt het inzicht in de businesscase voor

	windparken op zee en welke toekomstige vergunningsprocedures hier het beste op aansluiten. Daarbij zijn bij de vormgeving van dit instrumentarium relevante publieke en private partijen, ngo's en kennisinstellingen nauw betrokken. Hiermee wordt in voldoende tijd voorzien voor marktpartijen en consortia om een sterke aanvraag in te dienen die tevens het beste de door het Rijk nagestreefde doelen bereikt.
Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Nadat de vergunning van de winnaar onherroepelijk is wordt de tender door RVO geëvalueerd, zodat nieuwe inzichten weer kunnen worden gebruikt voor de vormgeving van toekomstige tenders wind op zee. Dit is in lijn met de wijze waarop voorgaande tenders zijn geëvalueerd. Het feit dat voor deze twee kavels is besloten dat de vergelijkende toets met financieel bod de meest geëigende procedure voor vergunningverlening is, betekent niet dat dit ook geldt voor toekomstige vergunningen voor windenergie op zee.

Indicatieve hulpvragen voor het invullen van de CW3.1 bijlage

Onderdeel	Hulpvragen
Nagestreefde doelen	Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde prestaties en effecten?
Ingezette beleidsinstrument(en)	Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren?
Financiële gevolgen voor het Rijk	Welke gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren?
Nagestreefde doeltreffendheid	Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? (beknopte beleidstheorie)
Nagestreefde doelmatigheid	Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?
Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd, en zo ja, hoe?